

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

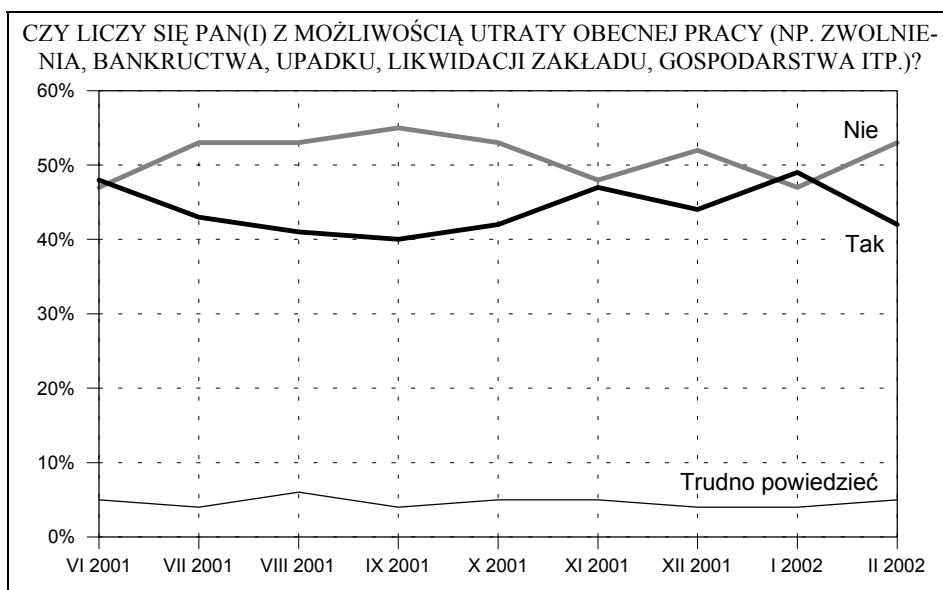
BS/33/2002

OCENA SYTUACJI NA RYNKU PRACY I POCZUCIE ZAGROŻENIA UTRATĄ PRACY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2002

- W porównaniu ze styczniem nie zmieniła się ogólna ocena sytuacji na rynku pracy w Polsce - badani powszechnie określają ją jako złą (96%, w tym 70% - jako bardzo złą). Stabilne pozostały też opinie o lokalnym rynku pracy. Blisko połowa ankietowanych (45%) ocenia, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy w ogóle nie można znaleźć żadnej pracy, a dwie piąte (40%) twierdzi, że trudno jest o jakąkolwiek pracę. Niemal co ósmy respondent (13%) uważa, że wprawdzie można znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o odpowiednią.
- Nieco wzrosły nadzieje na poprawę sytuacji na rynku pracy w ciągu najbliższego roku, nadal jednak są to przewidywania pesymistyczne. Obecnie co dziesiąty badany (wzrost z 8% do 10%) oczekuje poprawy sytuacji na rynku pracy, dwie piąte (41%) nie spodziewa się żadnych zmian, a zbliżony odsetek (spadek z 45% do 42%) liczy się z pogorszeniem sytuacji w tej dziedzinie.
- W stosunku do stycznia wśród osób aktywnych zawodowo zmalało poczucie zagrożenia utratą pracy, jednocześnie zaś wzrosło poczucie pewności zatrudnienia. Obecnie ponad dwie piąte zatrudnionych (spadek z 49% do 42%) nadal liczy się z możliwością utraty pracy, ale ponad połowa (wzrost z 47% do 53%) ma poczucie pewności zatrudnienia.

Według danych GUS w grudniu 2001 roku bezrobocie w Polsce wzrosło do 17,4% i jest najwyższe od początku transformacji. Problemy ze znalezieniem pracy odczuwają dziś wszyscy, którzy jej poszukują - bez względu na posiadany zawód, kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, staż pracy czy wiek. Niebezpiecznie rośnie liczba bezrobotnych wśród absolwentów szkół wyższych.

Trudności na rynku pracy i poczucie zagrożenia utratą pracy należą do najważniejszych spraw dotyczących Polski i Polaków¹. Wśród osobistych nadziei związanych z rokiem 2002 blisko jedna trzecia badanych wyrażała pragnienia związane z pracą - najczęściej dotyczące znalezienia pracy lub jej utrzymania. W sferze osobistych obaw sprawy wiążące się z zatrudnieniem, możliwością utraty pracy lub niemożnością jej znalezienia ustępowały tylko obawom o zdrowie własne i rodziny.

Co trzeci Polak zapytany, czego spodziewałby się po rozpoczętym roku 2002, wyrażał nadzieję, że przyniesie on likwidację lub zmniejszenie bezrobocia w naszym kraju. Przewidywania rzeczywistego rozwoju sytuacji są jednak znacznie bardziej pesymistyczne.

Praca i związane z nią problemy od dawna są przedmiotem badań sondażowych CBOS², a poczucie zagrożenia utratą pracy zajmuje wśród nich miejsce szczególne. Ze względu na obecną sytuację na rynku pracy i skalę bezrobocia w Polsce od kilku miesięcy systematycznie, co miesiąc, pytamy ankietowanych o ocenę tej sytuacji i przewidywania dotyczące jej zmiany, a osoby zatrudnione - o poczucie zagrożenia utratą pracy. Początkowo dane te były opracowywane jako część nastrojów społecznych³. Począwszy od lutowego sondażu⁴ zdecydowaliśmy się - ze względu na wagę problemu - publikować je oddzielnie.

¹ Por. komunikat CBOS „Nadzieje i obawy związane z rokiem 2002”, luty 2002 (oprac. W. Derczyński).

² Por. komunikat CBOS „Polacy o bezrobociu i bezrobotnych. Bezrobotni o sobie”, maj 2001 (oprac. M. Falkowska).

³ Zob. komunikaty CBOS „Nastroje społeczne”, które ukazały się od czerwca 2001 do stycznia 2002.

⁴ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (141) przeprowadzono w dniach od 1 do 4 lutego 2002 roku na liczącej 954 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

OCENY SYTUACJI NA RYNKU PRACY

W opinii badanych sytuacja zarówno na ogólnokrajowym rynku pracy, jak i w miejscu zamieszkania respondentów jest bardzo zła. Opinie na ten temat w zasadzie się nie zmieniają.

Tak jak w styczniu, ankietowani powszechnie oceniają sytuację na rynku pracy w Polsce jako złą (96%, w tym 70% - jako bardzo złą). Wprawdzie ogólnie można uznać, że od trzech miesięcy poglądy na ten temat pozostają bez zmian (od 93% do 97% ocen negatywnych), jednak od początku pomiaru systematycznie wzrasta liczba badanych wystawiających oceny skrajnie złe - od 62% wskazań „bardzo zła” w listopadzie 2001 roku do 70% obecnie.

Tabela 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań							
	XI 2001		XII 2001		I 2002		II 2002	
	w procentach							
- bardzo dobra	0	1	0	1	0	1	0	0
- dobra	1		1		1		0	
- ani dobra, ani zła	3	3	3	3	2	2	2	2
- zła	31	93	30	95	29	97	26	96
- bardzo zła	62		65		68		70	
Trudno powiedzieć	3	3	2	2	2	1	2	2

Ocena sytuacji na rynku pracy w Polsce nie wykazuje związku z cechami położenia społecznego i zawodowego ankietowanych oraz osobistym poczuciem zagrożenia utratą pracy.

Stabilne pozostały też opinie o lokalnym rynku pracy. Podobnie jak miesiąc temu, blisko połowa badanych (45%) ocenia, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy w ogóle nie można znaleźć żadnej pracy, a dwie piąte (40%) uważa, że trudno jest o jakąkolwiek pracę. Łącznie więc 85% respondentów wyraża negatywne opinie o możliwości znalezienia zatrudnienia w miejscu zamieszkania. Podobnie jak w przypadku poglądów dotyczących sytuacji na rynku pracy w Polsce, również w opiniach na temat lokalnego rynku pracy odnotowaliśmy w ostatnich dwóch miesiącach wzrost skrajnie negatywnych ocen możliwości znalezienia zatrudnienia („nie można znaleźć żadnej pracy”).

Niemal co ósmy ankietowany (13%) uważa, że wprawdzie można znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o odpowiednią. Tylko pojedyncze osoby (4 osoby - 0,4% ogółu badanych) deklarują, że w ich miejscowości lub okolicy można bez większych problemów znaleźć odpowiednią pracę.

Tabela 2

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań			
	XI 2001	XII 2001	I 2002	II 2002
	w procentach			
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	1	0	1	0
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	14	14	14	13
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	45	46	38	40
- nie można znaleźć żadnej pracy	39	39	46	45
Trudno powiedzieć	1	1	1	1

Opinie o lokalnym rynku pracy wyraźnie związane są przede wszystkim z wielkością miejsca zamieszkania, wykształceniem oraz pozycją społeczno-zawodową ankietowanych. Im mniejsza jest miejscowość, w której mieszkają badani, im gorzej są oni wykształceni, tym częściej twierdzą, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy. Sądzi tak również 63% bezrobotnych i 58% robotników niewykwalifikowanych.

Spśród grup społeczno-zawodowych możliwości znalezienia zatrudnienia w miejscu zamieszkania najlepiej oceniają osoby z wyższym wykształceniem oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, chociaż obie te grupy podkreślają, że trudno jest o pracę odpowiednią (zob. tabele aneksowe). Opinie o sytuacji na lokalnym rynku pracy nie wykazują związku z poczuciem pewności zatrudnienia - jednakowo oceniają tę sytuację zarówno osoby liczące się z utratą pracy, jak i mające poczucie osobistego bezpieczeństwa w tym względzie.

PRZEWIDYWANIA DOTYCZĄCE SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Ogólnie można stwierdzić, że Polacy pesymistycznie zapatrują się na rozwój sytuacji na rynku pracy. Wobec zdecydowanie negatywnej oceny obecnych możliwości znalezienia zatrudnienia za pesymistyczne należy uznać prognozy wskazujące nie tylko na pogorszenie sytuacji na rynku pracy w najbliższym czasie, ale także na to, że nie ulegnie ona zmianie.

W porównaniu ze styczniem zaznaczył się, chociaż słabo, wzrost optymizmu w przewidywaniach dotyczących sytuacji na rynku pracy w ciągu najbliższego roku. Przejawia się to nie tyle w zwiększeniu się odsetka respondentów spodziewających się poprawy sytuacji (wzrost z 8% do 10%), ile w spadku liczby przewidujących jej pogorszenie (z 45% do 42%), zwłaszcza zaś - zdecydowane pogorszenie (z 15% do 10%). Nadal jednak są to prognozy pesymistyczne. Obecnie co dziesiąty badany (10%) jest zdania, że w najbliższym czasie sytuacja na rynku pracy się poprawi, dwie piąte (41%) nie przewiduje żadnych zmian, a zbliżony odsetek (42%) liczy się z pogorszeniem obecnego stanu rzeczy.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań							
	XI 2001		XII 2001		I 2002		II 2002	
	w procentach							
- zdecydowanie się poprawi	0	11	0	6	0	8	0	10
- raczej się poprawi	11		6		8		10	
- nie zmieni się	44	44	39	39	41	41	41	41
- raczej się pogorszy	26	35	35	47	30	45	32	42
- zdecydowanie się pogorszy	9		12		15		10	
Trudno powiedzieć	10	10	8	8	7	7	7	7

Najwięcej pesymistów jest wśród respondentów w wieku od 35 do 44 lat. Przewidywać w tej sprawie nie różnicują takie cechy badanych, jak wykształcenie i miejsce zamieszkania (które miały wpływ na opinie o obecnej sytuacji na rynku pracy).

Pesymizm co do rozwoju sytuacji na rynku pracy w ciągu najbliższego roku częściej wykazują ankietowani o poglądach prawicowych niż badani identyfikujący się z lewicą. Warto zwrócić uwagę, że poglądy polityczne nie różnicowały opinii na temat obecnej sytuacji

na rynku pracy. Pogorszenie w tej dziedzinie najczęściej przewidują osoby pracujące na własny rachunek (58%), urzędnicy niższego szczebla (56%), a także kadra kierownicza i inteligencja (52%).

POCZUCIE ZAGROŻENIA UTRATĄ PRACY

Poczucie zagrożenia utratą pracy sondujemy (mniej lub bardziej regularnie) od początku przemian ustrojowych⁵. Od kilku miesięcy - ze względu na dramatyczny wzrost bezrobocia, również wśród absolwentów wyższych uczelni (w opinii społecznej wyższe wykształcenie zawsze uchodziło za gwarancję znalezienia dobrej pracy) - systematycznie badamy także poczucie pewności zatrudnienia wśród osób aktywnych zawodowo, w tym także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin.

Poczucie zagrożenia utratą pracy waha się z miesiąca na miesiąc. Zapewne jest ono nie tylko wskaźnikiem osobistej sytuacji zawodowej, ale także barometrem społecznego lęku wywołanego publicznymi dyskusjami o skali bezrobocia i jego społecznych skutkach. Do takich wniosków skłania odnotowany w styczniu 2002 roku wzrost poczucia zagrożenia (po ogłoszeniu oficjalnych danych, że bezrobocie osiągnęło poziom nienotowany od 1989 roku) i jego spadek w lutym do poziomu z grudnia 2001, mimo że sytuacja na rynku pracy się nie zmieniła. Ogólnie można stwierdzić, że od czerwca ubiegłego roku w każdym miesiącu od dwóch piątych do niemal połowy Polaków aktywnych zawodowo deklarowało, że raczej obawia się utraty źródła utrzymania lub poważnie liczy się z taką możliwością.

W ciągu ostatniego miesiąca wśród osób mających zatrudnienie spadło poczucie zagrożenia utratą pracy (o 7 punktów zmalał odsetek liczących się z taką możliwością) i jednocześnie wzrosło poczucie pewności zatrudnienia (o 6 punktów zwiększył się odsetek tych, którzy nie spodziewają się utraty pracy). Obecnie ponad połowa zatrudnionych (53%) nie obawia się utraty pracy, ale ponad dwie piąte (42%) liczy się z taką możliwością, w tym 17% bardzo poważnie.

⁵ Szersze omówienie dynamiki stosunku do bezrobocia i poczucia zagrożenia utratą pracy można znaleźć w komunikacie CBOS „Polacy o bezrobociu i bezrobotnych. Bezrobotni o sobie”, wyd. cyt.

Tabela 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	VI 2001 (N=486)		VII 2001 (N=482)		VIII 2001 (N=465)		IX 2001 (N=567)		X 2001 (N=473)		XI 2001 (N=451)		XII 2001 (N=464)		I 2002 (N=414)		II 2002 (N=435)	
	w procentach																	
Bardzo poważnie się z tym liczę	20	48	21	43	19	41	12	40	12	42	16	47	14	44	18	49	17	42
Raczej tak	28		22		22		28		30		31		30		31		25	
Raczej nie	23	47	26	53	28	53	30	55	29	53	25	48	27	52	28	47	25	53
Nie, to mało prawdopodobne	24		27		25		25		24		23		25		19		28	
Trudno powiedzieć	5	5	4	4	6	6	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin.

Utraty pracy obawia się co drugi zatrudniony w sektorze prywatnym poza rolnictwem (50%) i połowa pracowników spółek o własności mieszanej - prywatnej i państwowej (50%). Również połowa najmłodszych pracowników - od 18 do 24 lat (50%) liczy się z tym, że pozostanie bez pracy. Jednak najczęściej obawiają się tego mieszkańcy miast małych (do 20 tys. ludności) i średnich (od 20 tys. do 100 tys. ludności) - odpowiednio: 63% i 59% wskazań. Spośród grup zawodowych zagrożeni bezrobociem częściej niż inni czują się robotnicy wykwalifikowani (59%).

Natomiast niezmiennie największe poczucie pewności zatrudnienia mają rolnicy (74%) i osoby zatrudnione w prywatnym gospodarstwie rolnym (77%), a także osoby z wyższym wykształceniem (68%) oraz kadra kierownicza i inteligencja (67%).

Opracowała

Macieja FALKOWSKA

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce?
Czy jest ona:

	(%)				
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	2	96	2	953
Płeć					
Mężczyźni	0	2	97	1	455
Kobiety	0	1	96	2	498
Wiek					
18-24 lat	1	3	95	1	147
25-34	0	1	99	0	172
35-44	0	1	98	0	182
45-54	0	2	98	1	178
55-64	0	2	95	5	133
65 lat i więcej	1	3	92	4	140
Miejsce zamieszkania					
Wies	0	2	96	1	347
Miasto do 20 tys.	0	3	94	3	102
20-100 tys.	1	1	95	3	200
101-500 tys.	0	1	99	0	180
501 tys.i więcej mieszk.	0	1	97	2	124
Wykształcenie					
Podstawowe	1	2	93	5	248
Zasadnicze zawodowe	0	2	98	0	294
Średnie	0	2	96	1	321
Wyższe	0	0	100	0	91
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	0	0	100	0	53
Prac.umysł.niż.szczebła	0	2	97	1	87
Pracownicy fiz.-umysł.	0	6	94	0	91
Robotnicy wykwalifikowani	0	4	96	0	61
Robotnicy niewykwalifik.	0	4	93	2	27
Rolnicy	0	2	98	0	48
Pracujący na własny rach.	0	0	100	0	48
Bierni zawodowo					
Renciści	1	2	92	5	96
Emeryci	0	2	94	4	185
Uczniowie i studenci	2	0	96	2	71
Bezrobotni	0	0	100	0	143
Gospodynie domowe i inni	0	0	100	0	40
Pracuje w:					
inst.państw.,publicznej	0	1	99	0	145
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	0	7	93	0	54
sekt. pryw. poza rolnict.	0	3	97	0	188
prywatnym gosp. rolnym	0	2	98	0	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	0	0	99	1	115
300-399	0	0	99	1	81
400-599	0	2	97	1	165
600-800	0	5	93	2	148
Powyżej 800 zł	0	0	100	0	156
Ocena własnych war. mater.					
Złe	0	1	97	2	291
Średnie	0	2	96	2	431
Dobre	1	2	95	1	232
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	2	4	91	3	66
Raz w tygodniu	0	1	98	1	455
1-2 razy w miesiącu	1	5	95	0	171
Kilka razy w roku	0	1	97	3	178
W ogóle nie uczestniczy	0	1	96	3	83
Poglądy polityczne					
Lewica	0	2	97	0	309
Centrum	0	1	98	1	243
Prawica	0	3	96	1	180
Trudno powiedzieć	1	0	94	5	219

Tabela 2. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie: 1 - bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę; 2 - można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią; 3 - trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę; 4 - nie można znaleźć żadnej pracy

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	13	40	45	1	954
Płeć						
Mężczyźni	1	15	40	43	2	455
Kobiety	0	12	41	47	1	499
Wiek						
18-24 lat	2	14	43	41	1	147
25-34	0	21	36	42	0	172
35-44	0	12	40	46	2	182
45-54	0	10	46	43	0	179
55-64	0	10	41	47	2	133
65 lat i więcej	0	11	33	52	3	140
Miejsce zamieszkania						
Wies	0	7	29	62	2	348
Miasto do 20 tys.	1	10	35	55	0	162
20-100 tys.	0	10	47	42	2	200
101-500 tys.	0	17	52	31	1	180
501 tys. i więcej mieszk.	2	33	48	15	1	124
Wykształcenie						
Podstawowe	0	5	37	56	2	248
Zasadnicze zawodowe	0	10	39	51	0	295
Średnie	1	15	45	38	1	321
Wyższe	0	39	38	20	3	91
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	0	35	41	24	0	53
Prac. umysł. niż. szczebla	1	22	46	31	0	87
Pracownicy fiz. - umysł.	0	14	52	33	0	91
Robotnicy wykwalifikowani	0	20	47	33	0	61
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	42	58	0	27
Rolnicy	2	4	19	72	3	48
Pracujący na własny rach.	0	18	49	28	6	48
Bierni zawodowo						
Renciści	0	4	47	47	2	96
Emeryci	0	13	32	52	3	185
Uczniowie i studenci	3	14	56	25	1	71
Bezrobotni	0	6	31	63	0	144
Gospodynie domowe i inni	0	15	28	55	2	40
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	0	24	47	30	0	145
społeczności	1	13	59	24	2	54
prywatnych i państwa	0	18	43	39	1	188
sekt. pryw. poza rolnict.	1	6	19	72	2	60
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	1	8	26	66	0	116
300-399	0	1	33	63	2	81
400-599	0	10	49	40	1	165
600-800	0	11	43	44	2	148
Powyżej 800 zł	0	31	41	26	1	156
Ocena własnych war. mater.						
Złe	0	9	32	58	1	291
Średnie	0	12	45	41	1	431
Dobre	1	21	41	36	2	232
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	11	51	38	0	66
Raz w tygodniu	0	10	40	48	1	455
1-2 razy w miesiącu	2	16	35	45	2	171
Kilka razy w roku	0	19	34	46	0	178
W ogóle nie uczestniczy	0	11	52	31	5	83
Poglądy polityczne						
Lewica	1	17	40	40	1	310
Centrum	0	10	35	54	1	243
Prawica	0	22	43	34	1	180
Trudno powiedzieć	0	5	42	50	2	219

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:

	poprawi się	nie zmieni się	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	41	42	7	952
Płeć					
Mężczyźni	11	42	41	6	455
Kobiety	9	39	43	9	497
Wiek					
18-24 lat	9	55	28	8	146
25-34	11	35	47	7	172
35-44	6	35	54	5	182
45-54	8	37	52	3	179
55-64	12	49	30	9	133
65 lat i więcej	16	35	34	14	140
Miejsce zamieszkania					
Wieś	4	43	45	9	346
Miasto do 20 tys.	11	41	36	12	102
20-100 tys.	9	43	38	10	200
101-500 tys.	16	37	44	3	180
501 tys. i więcej mieszk.	18	36	43	2	123
Wykształcenie					
Podstawowe	8	40	38	14	248
Zasadnicze zawodowe	10	45	39	6	295
Średnie	9	39	47	5	319
Wyższe	17	36	44	3	91
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	33	52	1	53
Prac. umysł. niż. szczebla	3	39	56	2	87
Pracownicy fiz.-umysł.	15	38	42	5	91
Robotnicy wykwalifikowani	15	47	36	3	61
Robotnicy niewykwalifik.	4	39	49	8	27
Rolnicy	1	50	43	6	48
Pracujący na własny rach.	13	24	58	6	48
Bierni zawodowo					
Renciści	8	45	38	9	96
Emeryci	17	38	32	12	184
Uczniowie i studenci	6	61	25	8	69
Bezrobotni	6	35	51	8	144
Gospodynie domowe i inni	5	45	36	13	40
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	45	42	4	145
społec. właścicieli					
prywatnych i państwa	8	27	60	4	54
sekt. pryw. poza rolnict.	11	36	50	3	188
prywatnym gosp. rolnym	1	51	38	10	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	5	45	46	4	116
300-399	6	33	53	8	81
400-599	8	46	40	6	165
600-800	9	38	43	10	148
Powyżej 800 zł	21	38	38	2	156
Ocena własnych war. mater.					
Złe	5	40	45	9	291
Średnie	10	40	42	8	431
Dobre	15	43	39	3	231
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	15	39	37	10	66
Raz w tygodniu	8	39	46	6	453
1-2 razy w miesiącu	11	44	36	9	171
Kilka razy w roku	8	45	38	8	178
W ogóle nie uczestniczy	15	33	47	5	83
Poglądy polityczne					
Lewica	17	42	36	5	309
Centrum	8	41	47	3	243
Prawica	8	39	50	4	180
Trudno powiedzieć	4	41	38	17	218

Tabela 4. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy
(np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu,
gospodarstwa itp.)?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	42	53	5	435
Płeć				
Mężczyźni	38	57	6	235
Kobiety	47	48	5	200
Wiek				
18-24 lat	50	44	5	39
25-34	39	59	2	118
35-44	44	50	6	132
45-54	44	49	7	120
55-64	29	60	11	21
65 lat i więcej	0	93	7	5
Miejsce zamieszkania				
Wies	32	63	5	154
Miasto do 20 tys.	63	34	3	46
20-100 tys.	59	37	4	83
101-500 tys.	37	59	3	85
501 tys. i więcej mieszk.	35	53	12	67
Wykształcenie				
Podstawowe	38	56	6	54
Zasadnicze zawodowe	47	47	6	148
Średnie	45	51	4	167
Wyższe	27	68	5	65
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	25	67	9	52
Prac.umysł.niz.szczebła	48	49	3	87
Pracownicy fiz.-umysł.	49	46	5	89
Robotnicy wykwalifikowani	59	39	2	60
Robotnicy niewykwalifik.	46	46	8	27
Rolnicy	15	74	11	47
Pracujący na własny rach.	44	54	2	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	39	53	8	139
spółce właścicieli	50	47	2	53
prywatnych i państwa	50	47	3	185
sekt. pryw. poza rolnict.	13	77	10	53
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	41	59	0	39
300-399	42	52	6	39
400-599	49	51	0	81
600-800	49	42	9	57
Powyżej 800 zł	35	60	5	91
Ocena własnych war. mater.				
Złe	50	43	6	104
Średnie	42	54	4	209
Dobre	35	58	6	122
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	26	70	5	15
Raz w tygodniu	46	51	3	211
1-2 razy w miesiącu	40	53	7	80
Kilka razy w roku	38	58	4	92
W ogóle nie uczestniczy	39	46	15	37
Poglądy polityczne				
Lewica	42	54	4	147
Centrum	43	53	4	115
Prawica	36	57	7	85
Trudno powiedzieć	46	47	6	87